

Irak: Målrettede angrep på demonstranter, journalister og andre kritikere

- Vold mot demonstranter høsten 2019 og våren 2020
- Målrettede angrep siden oktober 2019 mot aktivister, journalister og kritikere av makthaverne og innflytelsen til Iran og de Iran-nære væpnede gruppene
- Iran-nære væpnede grupper samt Saraya al-Salam (Fredsbrigadene) anklages for å stå bak angrepene
- Svært få har blitt straffet for angrepene

Innledning

Første oktober 2019 brøt det ut svært omfattende protester i Bagdad og det sørlige Irak, med krav om jobber og sosial rettferdighet. Etter hvert ble det også reist krav om reform av det politiske systemet og begrensning av Irans og de Iran-nære gruppenes makt. Protestene mobiliserte titusener av mennesker, og varte helt frem til våren 2020 (EASO 2020, s. 14-19). Som en følge av protestene annonserte daværende statsminister Adel Abdul Mahdi sin avgang 29. november 2019 (Salim & Dadouch 2019). Protestene, deres omfang, hvilke krav som ble fremmet og hvilke reaksjoner de frembrakte er beskrevet i detalj i EASO-rapporten «[Iraq: The protest movement and treatment of protesters and activists](#)» fra oktober 2020.

Under protestene ble det gjennomført en rekke målrettede angrep mot og kidnappinger av organisatorer, kjente aktivister og journalister. Angrepene har fortsatt etter at protestene tok slutt våren 2020. Denne responsen tar for seg omfanget av disse angrepene, hvem som blir rammet og hvem som av ulike kilder pekes på som ansvarlige for angrepene. Nedenfor følger først en kort beskrivelse av volden protestdeltakerne ble møtt med høsten 2019 og våren 2020, og deretter en gjennomgang av de målrettede angrepene mot enkeltpersoner.

Avslutningsvis reises så spørsmålet om hvem som står bak angrepene. En rekke kilder peker på det som gjerne omtales som Iran-nære væpnede grupper, eller Iran-nære militser. Hva som menes med disse begrepene er beskrevet i responsen [Irak: Iran-nære grupper og trusler mot personer som har arbeidet for internasjonale styrker](#).

Helt kort dreier det seg om væpnede grupper som er lojale overfor Iran og den iranske revolusjonsgarden, dog i noe varierende grad. Gruppene har gjerne mottatt materiell samt politisk og økonomisk støtte fra Iran, og anser seg gjerne for å være del av en Iran-ledet «motstandsfront» i regionen. Gruppene er typisk en del av folkemobiliseringsstyrkene (al-Hashd al-Sha'bi, på engelsk kjent som Popular Mobilization Forces, PMF), og mange har svært sterk innflytelse i departementer og andre offentlige institusjoner, herunder politi og andre sikkerhetsstyrker (New Lines Institute 2021, s. 6-8). De mest fremtredende av disse gruppene inkluderer Kata'ib Hizballah, Asa'ib ahl al-Haqq, Badr-brigadene, Harakat Hizballah al-Nujaba', Kata'ib Imam Ali, Saraya al-Khurasani og Kata'ib sayyid al-Shuhada' (Blanchard 2020, s. 13; Knights, Malik & Al-Tamimi 2020, s. 204-209; Rose 2021).

Kilder peker også på Muqtada al-Sadr Saraya al-Salam (Fredsbrigadene) som ansvarlige for angrep på aktivister. Saraya al-Salam er en væpnet gruppe som inngår i PMF og som ikke regnes blant de Iran-nære gruppene. Denne, og dens rolle i angrepene omtalt her, beskrives også kort under punkt 3 nedenfor.

Vold mot demonstranter

Demonstrasjonene høsten 2019 og våren 2020 ble møtt med vold, og ulike kilder melder at mellom 500 og 600 personer ble drept (Amnesty International 2020; Rwanduzi 2020; UNAMI 2020, s. 2). Volden ble begått både av irakiske sikkerhetsstyrker og, ifølge en rekke kilder, av Iran-nære grupper (Blanchard 2020, s. 7; Knights 2019a; Mansour, Cambanis & Hanna 2019).

Amerikanske myndigheter innførte i desember 2019 sanksjoner mot lederen av den væpnede gruppen 'Asa'ib ahl al-Haqq og mot hans bror, og begrunnet dette blant annet med at de var ansvarlige for angrep på og drap av demonstranter (U.S. Department of the Treasury 2019). Sanksjonene omfattet også Husayn Falih 'Aziz al-Lami, beskrevet som en «iransk-støttet militsleder», som amerikanske myndigheter hevdet hadde fått ansvar for å slå ned protestene på vegne av flere Iran-nære militser (U.S. Department of the Treasury 2019). Rapporter fra den anerkjente Irak-analytikeren Michael Knights m. fl. viser til at al-Lami er tilknyttet Kata'ib Hizballah (Knights 2019b; Knights, Malik & Al-Tamimi 2020, s. 27).

I januar 2021 innførte så amerikanske myndigheter sanksjoner mot Falih al-Fayyad, leder for folkemobiliseringskommisjonen (PMC), et organ som styrer folkemobiliseringsstyrkene. Amerikanske myndigheter hevdet at al-Fayyad er ansvarlig for drap på demonstranter og at han var del av en «krisegruppe» som skulle slå ned protestene. Denne gruppen hevdes å være organisert av den iranske revolusjonsgarden, og foruten al-Fayyad å bestå av ovennevnte al-Lami, den ovennevnte lederen for 'Asa'ib ahl al-haqq (Qais al-Khazzali), samt Qassem

Sulaimani og Abu Mahdi al-Muhandis¹ (U.S. Department of the Treasury 2021). Amerikanske myndigheter levner således liten tvil om de Iran-nære gruppenes involvering i volden mot demonstrantene. Også Knights et. al. viser til en slik gruppe med omtrent tilsvarende medlemmer (Knights, Malik & Al-Tamimi 2020, s. 90-91).

Målrettede angrep mot enkeltpersoner

FN-operasjonen i Irak, UNAMI, viser i en rekke rapporter til at det under demonstrasjonene ble gjennomført målrettede angrep mot organisatorer, journalister, kjente aktivister og andre som er kritiske mot landets makthavere og ikke minst innflytelsen til Iran og de Iran-nære væpnede gruppene. Slike personer ble utsatt for trusler, kidnappinger, vold, mishandling og/eller drap (UNAMI 2019a, s. 8; 2019b, s. 6; 2019c, s. 6; 2020, s. 3).

Disse angrepene har fortsatt også etter at protestene tok slutt. Reuters siterer i en artikkel fra oktober 2020 den irakiske sivilsamfunnsorganisasjonen al-Amal på at 44 kidnappinger og 74 drapsforsøk rettet mot aktivister da hadde funnet sted siden 1. oktober 2019, og at 39 aktivister som følge av dette hadde blitt drept (Ismail 2020). UNAMI skriver i en rapport utarbeidet i samarbeid med kontoret til FNs høykommissær for menneskerettigheter at de har registrert 31 tilfeller av forsøk på attentater mot personer tilknyttet protestene mellom 1. oktober 2019 og 9. mai 2020. Dette ledet til at 22 personer ble drept, og 13 ble såret. I rapporten kommer det videre frem at 32 personer later til å ha blitt kidnappet av «militser» i samme tidsrom (UNAMI & UNOHCHR 2020, s. 33, 36).

I en oppdatert rapport fra mai 2021 skriver UNAMI at antallet har steget til 48 registrerte tilfeller av forsøkte eller gjennomførte drap på demonstranter og kritikere mellom 1. oktober 2019 og 15. mai 2021. Dette ledet ifølge UNAMI til at 32 personer ble drept og 21 personer skadet (UNAMI 2021, s. 4). I en artikkel i The Washington Post fra mai 2021 siteres Iraks menneskerettighetskommisjon på at 81 drapsforsøk rettet mot aktivister og journalister har funnet sted siden oktober 2019, og at 34 personer har blitt drept (Loveluck & Salim 2021). UNAMI og UNOHCHR slår i sin rapport fra august 2020 fast at angrepene til da hadde funnet sted i Bagdad og de sørlige provinsene, og at de fleste av de som ble angrepet hadde mottatt trusler i forkant (UNAMI & UNOHCHR 2020, s. 33-34).

Angrepene som har funnet sted inkluderer blant annet de følgende:

¹ Qassem Sulaimani var på dette tidspunktet leder for den iranske revolusjonsgardens Quds-styrke, og ansett som en av arkitektene bak iranske myndigheters bånd til væpnede grupper i Iran. Abu Mahdi al-Muhandis var en sentral leder i folkemobiliseringsstyrkene, og grunnla i sin tid Kata'ib Hizballah. De ble begge drept i et amerikansk droneangrep 3. januar 2020 (Beaumont 2020; Reuters 2020).

- Den 3. oktober 2019 skjøt og drepte maskerte menn den kjente aktivisten Hussein Adel Madani og hans kone Sara Madani i deres hjem (Loveluck & Salim 2019).
- Den 6. juli 2020 ble Husham al-Hashimi, en kjent forsker og rådgiver for irakiske myndigheter, skutt og drept utenfor sitt hjem i Bagdad. Et år senere ble en person arrestert for drapet, som sikkerhetspersonell antydte at hadde tilknytning til «militser» (en eufemisme som ofte viser til Iran-nære grupper) (Abdul-Zahra 2021). Det er ikke klart hva som siden har skjedd med vedkommende som ble pågrepet. Ifølge New Lines Magazine, som al-Hashimi tidligere hadde skrevet for, arbeidet al-Hashimi før drapet med å kartlegge Iran-nære gruppers innflytelse og nettverk (Hassan 2020).
- Den 21. desember 2020 skal uidentifiserte menn ha plantet eksplosiver utenfor boligblokkene til to kjente aktivister i den sørlige Dhi Qar-provinsen (Bas News 2020).
- Den 9. mars 2021 hevdet en aktivist at ukjente gjerningsmenn, som det antydtes at var knyttet til «militser», kidnappet sønnen hans, som så ble satt fri etter noen timer. Aktivisten hadde selv flyktet til Erbil i Kurdistanregionen i Irak som følge av en rekke trusler, og hevdet at dette var grunnen til at sønnen ble rammet (al-Mada 2021).
- Den 8. mai 2021 ble den svært kjente aktivisten Ihab al-Wazni skutt og drept i Karbala (Taha 2021). En fremtredende kommandant i PMF ble senere arrestert, etter sigende mistenkt for å ha beordret drapet, men ble raskt løslatt (Reuters 2021).
- Dagen etter ble en journalist for TV-kanalen al-Furat TV skutt i det han gikk ut av bilen ved sitt hjem i Diwaniyya (BBC 2021).

Flere kilder melder at et titalls aktivister skal ha flyktet fra sine hjem siden oktober 2019 og søkt tilflukt i utlandet eller andre steder i Irak, ofte i de kurdiskstyrte områdene i nord (al-Mada 2021; Ismail 2020; Loveluck & Salim 2021).

Iran-nære væpnede grupper og Fredsbrigadene anklages for å stå bak angrepene

UNAMI konkluderer i sin rapport fra mai 2021 med følgende (UNAMI 2021, s. 18):

The information detailed in this report indicates a lack of accountability with respect to the crimes perpetrated against protestors and critics by various armed elements commonly referred to as ‘militia’, most of whom carried out attacks anonymously and have yet to be identified publicly.

UNAMI siterer imidlertid i samme rapport faren til en drept demonstrant på at «alle» vet hvem som står bak drapene, men at myndighetene ikke tør å navngi militsene som er ansvarlige (UNAMI 2021, s. 4). Dette later til å være et trekk som går igjen i flere kilder, altså at drapene tilskrives «militser» (eller lignende), men at man unngår å navngi hvilke det er snakk om. Det er like fullt flere kilder som relativt tydelig indikerer hvem som er ansvarlige.

Iran-nære grupper

I sin rapport om menneskerettighetspraksiser i Irak i 2019 skriver det amerikanske utenriksdepartementet at mange kidnappede aktivister og journalister antas å ha blitt holdt i hemmelige fengsler drevet av Iran-nære grupper som også er en del av PMF (U.S. Department of State 2020, s. 6). I en artikkel i The Washington Post fra mai 2021 kommer det frem at Kata'ib Hizballah anklages for drap på aktivister (Loveluck & Salim 2021). I en artikkel publisert i november 2019 skriver Reuters følgende (Davison & Aboulenein 2019):

At least six activists have been shot dead in or near their homes over the past year in what appear to be targeted assassinations, according to activists and one government official. The official and the activists said they believed Iran-backed militia were behind the deaths because those killed had been openly critical of the militias and had also received threats based on their anti-government and anti-Iranian activism.

Tilsvarende kunne The New York Times melde følgende i en artikkel publisert i mai 2021 (Arraf 2021):

The demonstrators (publicly) and Iraqi officials (privately) say they know who killed many of the activists: Iran-backed militias that have essentially crushed a grass-roots anti-corruption movement that blames Iranian influence, and the militias, for many of Iraq's ills.

I et innlegg publisert av Brookings Institution i juli 2021 skriver Irak-analytikeren Ranj Alaaldin at «sjiamilitser» knyttet til Iran «rutinemessig» gjennomfører attentater mot sivile og aktivister (Alaaldin 2021). Da de ovennevnte sanksjonene mot Husayn Falih 'Aziz al-Lami ble innført skrev det amerikanske finansdepartementet at al-Lami var ansvarlig for å ha beordret attentater mot demonstranter (U.S. Department of the Treasury 2019).

Fredsbrigadene

Muqtada al-Sadr annonserte i oktober 2019 at han støtte protestene, og hans tilhengere tok del i protestene. Den 2. februar 2020 endret han imidlertid mening, og beordret sin tilhengere til å angripe demonstrantene og å hjelpe sikkerhetsstyrkene med å fjerne protestleirene (El Yaakoubi & Awadalla 2020; Mansour & Robin-D'Cruz 2020).

Tre dager senere, den 5. februar 2020, skal al-Sadrs tilhengere ha stormet en protestleir i Najaf. Ifølge aktivister som var til stede skal al-Sadars væpnede gruppe, Fredsbrigadene, ha tatt del i angrepet på protestleieren. Det skal ha blitt skutt mot demonstrantene, og AP rapporterte at minst 8 demonstranter ble drept, og 52 personer skadet (Abdul-Zahra 2020).

Fredsbrigadene ble dannet av al-Sadr i 2014, og gikk inn i folkemobiliseringsstyrkene. Gruppen regnes ikke blant de Iran-nære væpnede gruppene, men al-Sadr har like fullt klare bånd til det iranske regimet (New Lines Institute 2021, s. 8).

Flere kilder viser til at Fredsbrigadene står bak målrettede angrep på aktivister og andre kritikere. France 24 siterer i en artikkel fra desember 2020 en irakisk aktivist på at flere personer som hadde vært utsatt for forsøk på drap eller kidnappinger pekte på Fredsbrigadene, samt Kata'ib Hizballah, som ansvarlige (Belayachi 2020). Også The Washington Post viser til anklager om at disse to gruppene står bak slike angrep (Loveluck & Salim 2021). I en artikkel publisert av KRI-baserte Rudaw siteres aktivister på at styrker fra Fredsbrigadene skal ha gjennomført husene til kjente aktivister i Najaf, og at aktivister skal ha mottatt trusler. Dette skal ha skjedd etter at aktivister ropte slagord mot al-Sadr på årsmarkering for ovennevnte angrep på protestleiren i Najaf den 5. februar 2020 (Ali 2021).

Svært få har blitt straffet for angrepene

Så langt har svært få blitt holdt ansvarlige for angrep mot og drap på aktivister og journalister. Som beskrevet ovenfor ble én person arrestert for drapet på Husham al-Hashimi, og kilder antydte at vedkommende hadde tilknytning til «militser». Hva som siden har skjedd, og hvorvidt vedkommende fremdeles sitter fengslet, er imidlertid ikke klart.

I slutten av mai 2021 ble Qasim Muslih, kommandør for PMF i Anbar-provinsen og leder for den væpnede gruppen Liwa' al-Tafuf, arrestert av irakiske myndigheter, siktet blant annet for å ha beordret drapet på den kjente aktivisten Ehab al-Wazni (se ovenfor). Arrestasjonen vakte voldsomme protester fra folkemobiliseringsstyrkene, og Muslih ble relativt raskt løslatt (Reuters 2021). Liwa' al-Tafuf tilhører i utgangspunktet ikke de Iran-nære «motstandsgruppene» i PMF, men Knights m. fl. skriver at gruppen på et tidspunkt «moved into the pro-Iran orbit of Abu Mahdi al-Muhandis» for å få tilgang til bedre våpen (Knights, Malik & Al-Tamimi 2020, s. 70).

For øvrig har ikke høytstående medlemmer av væpnede grupper blitt pågrepet, og personer som faktisk har blitt arrestert har som regel raskt blitt løslatt (Loveluck & Salim 2021). I en artikkel fra mai 2021 siterer The Washington Post Human

Rights Watch sin representant i Irak på at angrepene gjennomføres av «sterke væpnede aktører» som staten «ikke kan kontrollere» (Loveluck & Salim 2021).

I sin oppdaterte rapport fra mai 2021 skriver UNAMI at de «uidentifiserte væpnede gruppene» i praksis ikke har blitt holdt til ansvar for angrep de har begått (UNAMI 2021, s. 12):

UNAMI could not identify any judicial investigations into crimes perpetrated by ‘unidentified armed elements’ against protestors and critics since 1 October 2019 that have culminated in a trial or prosecution. Limited numbers of arrest warrants have been issued and the few alleged perpetrators arrested and subsequently prosecuted were linked to security forces.

«Uidentifiserte væpnede grupper» viser her til andre grupper enn offisielle, irakiske sikkerhetsstyrker som har stått bak vold mot demonstranter og målrettede angrep mot enkeltpersoner. Som beskrevet ovenfor peker altså en rekke kilder på at dette i praksis vil si Fredsbrigadene og/eller Iran-nære væpnede grupper. Som det fremgår av sitatet har enkelte medlemmer av irakiske sikkerhetsstyrker blitt forfulgt rettslig, men altså ikke medlemmer av øvrige væpnede grupper.

UNAMI skriver videre i sin rapport at mange ikke har tillit til at rettsvesenet vil være i stand til å holde noen ansvarlige for angrepene beskrevet her. Som en følge av den manglende tilliten, samt at flere rapporterer å ha mottatt trusler når de søker å rettsforfølge angrep, søker enkelte i stedet kompensasjon gjennom tradisjonelle mekanismer (UNAMI 2021, s. 15):

Victims interviewed by UNAMI frequently expressed a lack of trust in the formal justice system. This lack of trust, combined with a pattern of threats and intimidation linked to victims’ attempts to obtain criminal accountability for demonstration-related cases, led some to resort to the use of informal tribal customary mechanisms. Of 47 interviewed families, five reported being offered ‘blood money’, including – and as stated above - at least three who ‘waived’ cases in the criminal courts as a result.

UNAMI slår fast at slike trusler rettes mot både etterlatte og advokater som søker å forfølge denne type angrep rettslig, og da særlig i tilknytning til saker som involverer «uidentifiserte væpnede grupper». Faren til en aktivist som forsvant i oktober 2019 ble i mars 2021 selv skutt og drept, etter offentlig å ha tatt til orde for at irakiske myndigheter skal gjøre mer for å pågripe de ansvarlige for angrepene på hans sønn og andre aktivister (UNAMI 2021, s. 15-16).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Abdul-Zahra, Qassim (2020, 5. februar). Iraqi officials: At least 8 shot dead in southern Iraq. *AP*. Tilgjengelig fra <https://apnews.com/article/ef734eed32bbd63ce4d74b3bceb1e84a> [lastet ned 20. august 2021]
- Abdul-Zahra, Qassim (2021, 16. juli). Iraqi officials claim killer of prominent analyst arrested. *AP*. Tilgjengelig fra <https://apnews.com/article/middle-east-shootings-arrests-iraq-4a5961d862e186b93ebe0ca69f5a878c> [lastet ned 18. august 2021]
- al-Mada (2021, 10. mars). Nashitun yabhathuna 'an maladhat amina li-'awa'ilhim ba'd haditha al-tifl Muhammad [Aktivister diskuterer trygge tilfluktssteder for familiene sine etter kidnappingen av barnet Muhammad]. *Al-Mada*. Tilgjengelig fra <https://almadapaper.net/view.php?cat=234445> [lastet ned 18. august 2021]
- Ali, Sura (2021, 7. februar). Najaf activists say intimidated, threatened by pro-Sadr militias. *Rudaw*. Tilgjengelig fra <https://www.rudaw.net/english/middleeast/iraq/060220212> [lastet ned 20. august 2021]
- Alaaldin, Ranj (2021, 30. juli). *Treat Iraq's Iran-aligned militias like ISIS*. Washington D.C.: Brookings Institution. Tilgjengelig fra <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2021/07/30/treat-iraqs-iran-aligned-militias-like-isis/> [lastet ned 12. august 2021]
- Amnesty International (2020, 23. januar). *Iraq: Protest death toll surges as security forces resume brutal repression*. Beirut: Amnesty International. Tilgjengelig fra <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/01/iraq-protest-death-toll-surges-as-security-forces-resume-brutal-repression/> [lastet ned 12. august 2021]
- Arraf, Jane (2021, 25. mai). Iraqi Activism Fights for Survival Amid Murders and Threats. *The New York Times*. Tilgjengelig fra <https://www.nytimes.com/2021/05/25/world/middleeast/iraq-protest-murder-iran.html> [lastet ned 12. august 2021]
- Bas News (2020, 22. desember). Bombings Target Protest Activists' Homes in Southern Iraq. *Bas News*. Tilgjengelig fra

- https://www.basnews.com/en/babat/656924?_cf_chl_jschl_tk=__pmd_DoM.Zt2PSrVto06Z6ZLaFCDDCrrh8n19yIPMAMxtXsM-1629282305-0-gqNtZGzNAeWjcnBszQb9 [lastet ned 18. august 2021]
- BBC (2021, 10. mai). Iraqi TV journalist shot day after anti-government activist's killing. *BBC*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-57063476> [lastet ned 18. august 2021]
- Beaumont, Peter (2020, 3. januar). Abu Mahdi al-Muhandis: Iraqi killed in US strike was key militia figure. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <http://www.theguardian.com/world/2020/jan/03/abu-mahdi-al-muhandis-iraq-iran-militias-suleimani> [lastet ned 18. august 2021]
- Belayachi, Djamel (2020, 12. februar). Iraqi activists go underground after wave of attacks by pro-Iran militias. *France 24*. Tilgjengelig fra <https://observers.france24.com/en/moyen-orient/20201204-video-irak-assassinat-contestation-iran-milices> [lastet ned 20. august 2021]
- Blanchard, Christopher M. (2020, 17. juli). *Iraq: Issues in the 116th Congress. Updated July 17, 2020*. Washington D.C.: Congressional Research Service. Tilgjengelig fra <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R45633> [lastet ned 10. august 2021]
- Davison, John & Aboulenein, Ahmed (2019, 29. november). Threats, arrests, targeted killings silence Iraqi dissidents. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/article/us-iraq-dissent-crackdown-insight-idUSKBN1Y326O> [lastet ned 12. august 2021]
- EASO, dvs. European Asylum Support Office (2020, 9. oktober). *Iraq: The Protest movement and treatment of protesters and activists*. Valletta: EASO. Tilgjengelig fra https://easo.europa.eu/sites/default/files/publications/10_2020_EASO_COI_Report_Iraq_The_protest_movement_and_treatment_of_protesters.pdf [lastet ned 12. august 2021]
- El Yaakoubi, Aziz & Awadalla, Nadine (2020, 2. februar). Iraqi cleric Sadr tells followers to clear sit-ins after PM appointed. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/article/us-iraq-protests-idUSKBN1ZW0DW> [lastet ned 20. august 2021]
- Hassan, Hassan (2020, 4. oktober). How Iraq's Top ISIS Scholar Became a Target for Shiite Militias. *New Lines Magazine*. Tilgjengelig fra <https://newlinesmag.com/essays/the-man-who-knew-too-much-why-shiite-militias-killed-iraqs-finest-isis-scholar/> [lastet ned 18. august 2021]
- Ismail, Amina (2020, 19. oktober). Under attack and losing hope, Iraqi activists flee abroad. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/article/iraq-protests-migration-int-idUSKBN2741KY> [lastet ned 18. august 2021]
- Knights, Michael (2019a, 22. oktober). *Exposing and Sanctioning Human Rights Violations by Iraqi Militias*. Washington D.C.: Washington Institute for Near East Policy. Tilgjengelig fra <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/exposing-and-sanctioning-human-rights-violations-iraqi-militias> [lastet ned 12. august 2021]
- Knights, Michael (2019b, 6. desember). *Punishing Iran's Triggers in Iraq: Opening Moves in a Long Campaign*. Washington D.C.: Washington Institute for Near East Policy. Tilgjengelig fra <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/punishing-irans-triggers-iraq-opening-moves-long-campaign> [lastet ned 13. august 2021]
- Knights, Michael, Malik, Hamdi & Al-Tamimi, Aymenn Jawad (2020, 23. mars). *Honored, Not Contained: The Future of Iraq's Popular Mobilization Forces*. Washington D.C.: Washington Institute for Near East Policy. Tilgjengelig fra <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/honored-not-contained-future-iraqs-popular-mobilization-forces> [lastet ned 11. august 2021]

- Landinfo (2021, 27. august). Irak: Iran-nære grupper og trusler mot personer som har arbeidet for internasjonale styrker. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2021/08/Landinfo-respons-Irak-Iran-naere-grupper-og-trusler-mot-personer-som-har-arbeidet-for-internasjonale-styrker-27082021.pdf> [lastet ned 27. august 2021]
- Loveluck, Louisa & Salim, Mustafa (2019, 3. oktober). Iraq is under curfew and Internet blackout as government tries to curb protests. *The Washington Post*. Tilgjengelig fra https://www.washingtonpost.com/world/middle-east/iraq-under-curfew-and-news-blackout-as-government-wrestles-to-halt-protests/2019/10/03/dbf89288-e5a8-11e9-b7da-053c79b03db8_story.html [lastet ned 18. august 2021]
- Loveluck, Louisa & Salim, Mustafa (2021, 12. mai). In Iraq, powerful militias assassinate protesters with impunity. *The Washington Post*. Tilgjengelig fra https://www.washingtonpost.com/world/iraq-militia-assassinations-fear/2021/05/12/501474c0-b1cc-11eb-bc96-fdf55de43bef_story.html [lastet ned 10. august 2021]
- Mansour, Renad, Cambanis, Thanassis & Hanna, Michael Wahid (2019, 18. november). Analysis | These Iraqi militias are attacking protesters and getting away with it. Here's why. *The Washington Post*. Tilgjengelig fra <https://www.washingtonpost.com/politics/2019/11/18/these-iraqi-militias-are-attacking-protesters-getting-away-with-it-heres-why/> [lastet ned 12. august 2021]
- Mansour, Renad & Robin-D'Cruz, Ben (2020, 12. februar). *After Latest Turn, Is Muqtada al-Sadr Losing Influence in Iraq?* London: Chatham House. Tilgjengelig fra <https://www.chathamhouse.org/2020/02/after-latest-turn-muqtada-al-sadr-losing-influence-iraq> [lastet ned 20. august 2021]
- New Lines Institute (2021, mai). *A Thousand Hezbollah's: Iraq's Emerging Militia State*. Washington D.C.: New Lines Institute. Tilgjengelig fra <https://newlinesinstitute.org/wp-content/uploads/Shia-Militia-Briefing-Newlines-Institute-1.pdf> [lastet ned 11. august 2021]
- Reuters (2020, 3. januar). Iran's Soleimani and Iraq's Muhandis killed in air strike: militia spokesman. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/article/us-iraq-security-blast-soleimani-idUSKBN1Z201C> [lastet ned 10. august 2021]
- Reuters (2021, 9. juni). Iraq frees pro-Iran PMU commander Qasim Muslih arrested over activist murder. *al-Arabiyya*. Tilgjengelig fra <https://english.alarabiya.net/News/middle-east/2021/06/09/Iraq-releases-Iran-aligned-commander-arrested-in-May-Officials> [lastet ned 12. august 2021]
- Rose, Caroline (2021, 8. mars). *In the Wake of Drawdown: Addressing Blindspots in Iraq - Newlines Institute*. Washington D.C.: New Lines Institute. Tilgjengelig fra <https://newlinesinstitute.org/middle-east/in-the-wake-of-drawdown-addressing-blindspots-in-iraq/> [lastet ned 11. august 2021]
- Rwanduzy, Mohammed (2020, 20. februar). Iraq protester death toll climbs to 528: IHCHR. *Rudaw*. Tilgjengelig fra <https://www.rudaw.net/english/middleeast/iraq/20022020> [lastet ned 12. august 2021]
- Salim, Mustafa & Dadouch, Sarah (2019, 29. november). Iraqi prime minister says he will submit resignation to head off further bloodshed. *The Washington Post*. Tilgjengelig fra https://www.washingtonpost.com/world/middle-east/iraqi-prime-minister-says-he-will-submit-resignation-to-head-off-further-bloodshed/2019/11/29/69fe282a-12a6-11ea-9cd7-a1becbc82f5e_story.html [lastet ned 18. august 2021]
- Taha, Rawad (2021, 9. mai). Iraqi activist Ehab al-Wazni shot dead in Karbala's al-Haddad district. *al-Arabiyya*. Tilgjengelig fra <https://english.alarabiya.net/News/middle-east/2021/05/09/Iraqi-activist-Ehab-al-Wazni-shot-dead-in-Karbala-s-al-Haddad-district> [lastet ned 18. august 2021]

- U.S. Department of State (2020, 11. mars). *Country Reports on Human Rights Practices 2019 – Iraq*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/03/IRAQ-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT-1.pdf> [lastet ned 26. november 2020]
- U.S. Department of the Treasury (2019, 6. desember). *Treasury Sanctions Iran-Backed Militia Leaders Who Killed Innocent Demonstrators in Iraq* Washington D.C.: U.S. Department of the Treasury. Tilgjengelig fra <https://home.treasury.gov/news/press-releases/sm847> [lastet ned 12. august 2021]
- U.S. Department of the Treasury (2021, 8. januar). *Treasury Sanctions Iraqi Militia Leader Connected to Serious Human Rights Abuse* Washington D.C.: U.S. Department of the Treasury. Tilgjengelig fra <https://home.treasury.gov/news/press-releases/sm1231> [lastet ned 13. august 2021]
- UNAMI (2019a, 22. oktober). *Demonstrations in Iraq 1-9 October 2019*. Bagdad: UNAMI. Tilgjengelig fra https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNAMI%20Special%20Report%20on%20Demonstrations%20in%20Iraq_22%20October%202019.pdf [lastet ned 18. august 2021]
- UNAMI (2019b, 11. desember). *Demonstrations in Iraq - 2nd update. 5 November - 9 December 2019*. Bagdad: UNAMI. Tilgjengelig fra https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/3rd%20UNAMI%20report_Human%20Rights%20and%20Demonstrations_9%20Dec%202019.pdf [lastet ned 18. august 2021]
- UNAMI (2019c, 5. november). *Demonstrations in Iraq: update. 25 October - 4 November 2019*. Bagdad: UNAMI. Tilgjengelig fra https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2nd%20UNAMI%20Special%20Report%20on%20Human%20Rights%20in%20Iraq%20Demonstrations_5%20November%202019.pdf [lastet ned 18. august 2021]
- UNAMI (2020, 23. mai). *Demonstrations in Iraq: 3rd update*. Bagdad: UNAMI. Tilgjengelig fra https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/3rd%20Update%20on%20Demonstrations%20-%20Abductions_23%20May%202020.pdf [lastet ned 12. august 2021]
- UNAMI (2021, mai). *Update on Demonstrations in Iraq: Accountability for Human Rights Violations and Abuses by Unidentified Armed Elements*. Bagdad: UNAMI. Tilgjengelig fra https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNAMI_Report_Accountability_for_Human_Rights_Violations_and_Abuses_300521.pdf [lastet ned 10. august 2021]
- UNAMI & UNOHCHR, dvs. United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (2020, august). *Human Rights Violations and Abuses in the Context of Demonstrations in Iraq October 2019 to April 2020*. Bagdad: UNAMI og UNOHCHR. Tilgjengelig fra <https://www.ohchr.org/Documents/Countries/IQ/Demonstrations-Iraq-UNAMI-OHCHR-report.pdf> [lastet ned 20. august]

© Landinfo 2021

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.